

# НОВИ САД

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИ И ПРИВРЕДНИ ЛИСТ ЗА ДУНАВСКУ БАНОВИНУ.

Број 42

Главни и одговорни уредник  
ДУШАН ЧАМПРАГ

Краља Петра 3.

За власника и издавача одговара  
ДУШАН ЧАМПРАГ

Година VIII.

## НОСИЛАЦ ЗЕМАЉСКЕ ЛИСТЕ

Према досадашњим извештајима у читавој нашој пространој Стајбини, једини је кандидат за носиоца земаљске листе г. Петар Живковић, председник владе и министар унутрашњих дела.

Ова чињеница казује то, да је г. Петар Живковић, који је у најтежим тренутцима и искушењима, бити ил' не бити, био човек, који је не само имао пуно поверење Оца Отаџбине, Њ. В. Краља Александра I., већ имао смисла, снаге и енергије, да се прими улоге првога сарадника Његовог за рашчишћавање и прочишћавање мутне атмосфере, која се вила над нашом крвљу ослобођеном и проширеном Отаџбином Југославијом.

Ово што је госп. Петар Живковић као председник владе Краљевине Југославије радио од његовог ступања на чело владе, радио је у духу манифеста Њ. В. Краља Александра I., Оца Отаџбине; он је вршиоц дужности интереса Отаџбине и народа, што му без разлике сви морамо признати и одати сваку хвалу и поштовање.

Наш узвишени витез, херој и Отац Отаџбине, Њ. В. Краљ Александар I. и као суверен видећи куда државни брод плови, а вођен од стране корупционашких клика у сретном моменту истргао је крму из њихових злокобних руку, узео је у своју гвоздену руку, не дајући да тековине стечене светом крвљу пролиреном, разбију се на вештачки спруд разбојнички.

Наш народ, који је научио: „без голема мријет јада“, поћи ће стопама и стазом, која води болитку и процвату наше миле Отаџбине. Та стаза је она, која води јединству народа и државе, стаза коју нам је обележио наш узвишени Краљ Александар I. у својој историјској манифесту од 6 јануара.

Та државотворна стаза се не мења, она се не може и не сме у интересу целине државе и народне мењати. Повраћање Устава и долазак парламентар-



Г. ПЕТАР ЖИВКОВИЋ

ног система владања, не може и не сме бити ништа друго, до ли проширење сарадње народа на народном и државном послу, за срећу и благостање народа и државе.

То су захтевали и диктовали виши државни и народни интереси; тим захтевима наш узвишени Краљ је удовољио, као што је то свечано у својој манифесту и обећао.

Носилац земаљске листе г. Петар Живковић, својим досадашњим радом заслужио је поверење Њ. В. Краља, а исходом о кандидацији његовој у читавој земљи, видимо да је и народ покљонио му поверење, и ми већ сада видимо да ће 8 новембар, као дан избора, дати резултате, онакове, који ће поразити све непријатеље нашега народа и наше државе.

Јединство и процват наше увеличане државе, благостање и срећа нашега народа у данашњици, која многе државе континента увија у црни плашт неизвесности од сутрашњице, диктује да се сврстамо и дамо израза једнодушности геслу: „за Краља и Отаџбину“, чији стег данас високо држи госп. Петар Живковић, носилац јединствене земаљске листе.

је основао фонд за помагање Срба студената и мисге Србе ђаке школовао.

После тога 1838 год. оснује „Заведеније“ за потпомагање Срба студената у Пешти, које је названо именом Текелијанум. Ту су студенти имали бесплатан стан и по 100 фор. годишње припомоћи. Још за живота свога он је учинио споразум са Матицом Српском да она врши старање и води управу са Текелијанумом. Матица је ту дужност најсавесније вршила. Из овога завода, којем је био управитељ и Змај Ј. Ј., изашао је велик број учених Срба, који су били од велике користи по напредак народни на сваком пољу његова живота.

У тестаменту Т. још је и боље утврдио да вођење Текелијанума и управу над њим предаје Матици Српској.

Матица Српска управљала је овим заводом у Пешти све до пресељења свога у Нови Сад (1864) а онда из Новог Сада у миру све до 1875. год. Тада угарска влада навала да се Матица Српска поново врати у Пешту. Но Скупштина Матици је у седници својој од 5/17. априла 1875. год. тај захтев одбила. У тој седници уједино је нагласила Матица да она најсавесније управља повереним јој фондovima. Уг. Министарство одустало је од обе, али је сад опет захтевало да се управа Текелијанумом преда Српско-православној црквеној општини у Пешти.

Матица је тражила сада да се и Текелијанум у смислу тестаментa Саве Текелије и надаље остави њојзи у управу. Учинила је све што је могла да јој се то одобри, али није успела. Обратила се за помоћ и Патријарху, али од њега је добила допис од 16/28. новембра 1877. да је се обратио представком самоме Двору, — приложио је и препис представке, — да се управа Текелијанумом и надаље остави Матици Српској. Међутим „ручним писмом“ од 28. окт. 1877. та је молба одбијена.

Патријарх тада затражи новом представком од 4. априла 1878. да се Текелијанум преда у управу Саборском Одбору у Срем. Карловцима. Но и та је молба одбијена.

Скупштина Матице Српске од 7/19. септембра 1878. у врло исцрпном записнику свом с тугом и болом изнела је историјат овога питања. Изречено је у записнику да је Матица све

учинила да сачува управу Текелијанумом у својим рукама, али на жалост, није успела. Но кад сада није имала успеха, изјавила је у том записнику, да задржава и надаље своје право на руковање реченим фондом и свечано изриче: „да ће Матица Српска по праву, које јој по тестаменту Саве Текелије припада, сматрати за своју свету дужност фонд Текелијин под своју управу сходним путем и начином у свако доба рекламовати, кад год околности и прилике то допустиле буду“.

После рата Матица је у више маха тражила да јој се Текелијанум што пре врати у управу.

Навешћемо нарочито скупштинско решење о том од 10. јула



САВА ТЕКЕЛИЈА

1923. год. где су изнесени многи подаци о том. У смислу тога решења поднесена је представка Министарству Иностранних Дела, али није приспео одговор, па ни на пожуривања, јамачно зато, јер још питање није било сазрело за решавање.

По преносу ове установе у Пешту устројен је неки патронат за управу Текелијанумом. Сви ови поступци били су потпуно незаконити. Заједничка Седница Управног и Књиж. Одбора М. С. од 4. октобра о. г. решила је да умоли Министарство Иностранних Дела, да пружи најефикаснију помоћ Матици Српској, да се Завод Саве Текелије у смислу тестаментa врати Матици у управу. Даље моли да у преговорима који ће се ускоро у том предмету водити Министарство прими у помоћ и два делегата Матици: Г. г. др-а Александра Моча, потпредседника Матице Српске и др-а Жарка Јакшића, члана Управног Одбора М. С.

## МАТИЦА СРПСКА И ТЕКЕЛИЈАНУМ

Сава Текелија (1761.—1842.) био је један од највећих добротвора српског народа. Имао је велика имања а није имао деце, па је усинио цео народ. Онда кад ваљда нико није ни мислио на важност учених људи у на-

роду, он је већ делом радио на том да повећа број њихов те да буду народу од користи.

Још године 1810. он је завео чак и организацију у Араду, својом родном месту, са 12 имућних Арађана, са којима

Делегати М. С. ни лично у Министарство Иностранних Дела и предаће у овом смислу представку Матице Српске. Умољен је да буде трећи делегат г. Др. Душан Пелеш, министар у пензији и члан М. С., који је већ раније био умољен

да проучи то питање и поради да Матица добије натраг Текелијанум у управу.

Надајмо се да ће победити закон и правда и да ће Матица Српска ускоро опет доћи до овог свога отетог јој права.

Љубомир Лошић.

## Главни принципи новог изборног закона

Изборни закон за југословенску мисао значи: јединство земље и народа; ништи племенске и верске организације и брише ранију поделу по историјским покрајинама.

Одредбе да релативна већина гласова добива две трећине посланика а да се једна трећина оставља подели, на остале листе доноси: стабилност прилику у земљи и влади опозицију као владину контролу и корективу њенога рада.

Министарске кризе код нас стварале су немогућност за конструктивни рад и немања дужег континуитета у пословима.

Скупштинске трибине има за опозицију велики значај; али није потребан огроман број посланика већ њихова реч за корекцију владиног рада и утицај на народ. Стабилност у политици основна је потреба ради успеха у привредној политици. Болесно је стање у свакој земљи, где је опозиција толико јака, да може ометати рад владе а сама није способна да је образује. У таквој земљи не воде се државни послови већ се упада из кризе у кризу.

Раније искуство је показало да се никада дате пароле на изборима нису одржале већ су биле врло брзо напуштене и дезавуисане. Тиме је извршена обмана бирачког тела. Због кога је добра одредба у изборном закону о губитку мандата ако се пређе другој групацији и напусти она са којом се на изборе пошло и помоћу које се у скупштину ушло. Оваква одредба постоји у чехословачком изборном закону.

Политички поступак данашњице је, да на изборима победи интегрална југословенска мисао. Разни су системи владавине у иностранству. У Америци, Швајцарској, Немачкој извршна власт припада председнику Републике. Он се бира за четири године. Народ га бира директно. Законодавна власт подељена је на два дома скупштину и сенат. Федерална власт Сједињених Америчких Држава није парламентарна влада. То проистиче из следећих принципа: Министри нису политички одговорни пред скупштином; они одговарају сам пред председнику републике који их може по својој вољи разрешити; они не могу бити чланови скупштине или сената нити тамо узимати реч; председник републике има права одбити промуглацију Закона. У том случају овај се враћа скупштини. Ако по други пут добије две трећине гласова председник је обавезан да га промуглује, што је врло редак случај Швајцарска влада такођер није парламентарна, то је један ублажени претставнички систем, где министре поставља скупштина, али их она пре исте-

ка рока од три године не може разрешити, односно сменити. Гласање поверења и неповерења поводом неке интерпелације не постоји. Ови примери и други који се налазе у иностранству служе као потврда за то, да су добре одредбе нашег устава. Горњи дом није демократска установа горњи дом постоји готово у свима земљама изван Грчке, Албаније, Бугарске, Турске, дакле у свима земљама било републиканским или монархистичким. У корист дводомног система наводи се: једна народна скупштина има природну тенденцију да приграби сву власт у своје руке. Искуство је показало да нема деспотизма који је толико несношљив но онај кога извршује политичко тело. Најбољи начин да се избегне ова неагода јесте горњи дом који не служи као протутежа скупштине Горњи дом није скуп привилегисаних класа ни племства, но установа које теже подлежи утицају демагогије. Законодавство је добро, ако је рађено са размишљањем и извесном мером. У дводомном сисему теже се подлеже рђавим утицајима и демагогији.

## Новосадске вести.

— „Коло Српских Сестара“ у Новом Саду приређује у недељу 11 октобра 1931 године у пола 4 сата по подне у дворани хотела „Слободе“ своју прву чајанку са томболом и игранком, у корист пасивних крајева и овдашње сиротиње. Улазна цена 15 динара, балкон 15 динара, за ђаке место 10 динара. Добровољни прилози примају се са захвалношћу.

— У идући уторак одржаће се новосадски радио-концерт филхармоније музичког друштва. Друштво новосадских пријатеља филхармоније 13. октобра о. г. у уторак у вече приређује у радио-салону Браће Хирш свој велики концерт, који ће изводити београдска радио-станица. Програм концерта је овај: 1. Менделсон: А-мол симфонија (скотски 1. улог). 2. Бетховен: Д-дур виолински концерт дело 61. улог 1. солиста Карољ Сенаши, уметник на виолини, прати га збор филхармоније. Дворжак: Гудачки квартет, дело 96. Ф-дур улог 2. изводи Људевит Седлачек, уметник на виолини. 4. Ернст: Фис-дур коцерт изводи Карло Сенаши, уметник на виолини, на гласовиру га прати Едита Ферхади, уметница на гласовиру. 5. Ј. Штраус: Смеса из парчета Кожни Миш. За концерт влада већ сад велико интересовање у целој Дунавској Бановини. Концерт филхармоније нов је доказ томе да водство тога друштва чини све што је могуће за процват му-

зичке културе у Новом Саду, па да се труди да и земаљској целини обезбеди музичку културу да да Новом Саду оно место које му припада.

\* Др Мед. унив. Миленко Дамјановић зубни лекар, Нови Сад. Краља Петра улица 23, ординира од 8—12 и 3—7.

\* РОГАШКА СЛАТИНА. Наше Донат Врело употребите са много успеха код жучних камена, хроничног запаљења жучног мехура, затворења, дебљине, шећерне болести, хемороида и гихта. Заступство за мин. воде тт. Браћа Челиковић, Нови Сад

## Нашом иницијативом.

Градско начелство града Новог Сада, као првостепена обртничка власт под бр. 2079/1931. год. од 17. септембра издало је следећу одлуку:

„На пријаву Савеза културних друштава у Новом Саду, да се многи написи, рекламе, ановсе, протурују у јавност са саблажњиво исквареним државним језиком, а што се коси са јавним интересима и иде на штету развијања и подизања духовне културе земље, то се позивате да свој рад саобразите законским прописима, јер ће ово начелство у противном случају сваки напис, рекламу и ановсе које се буду излагале на јаван увид поништити а излагача односно писца истих позвати на одговорност“.

Ова важна одлука је резултат наших чланака који су изашли у нашем листу противу накардних фирми и јавних натписа, који су заиста били ругло нашем званичном језику.

Шта више, ми смо у нашем листу препоручивали, да Савез културних друштава у Новом Саду је позван, да о овој ствари треба и мора да води рачуна и надзора, док је ево само начелство града ту ствар озбиљно узело у своју руку, што је свакако и похвално.

## Тек-тек да се зна

На јубиларној претстави гђе Љубице Јовановићеве, наше заслужне уметнице, могли сте на прсте избројати ђаке и студенте, и ма да је она три године играла на Солунском фронту у војном позориштуу, од њених тадашњих позаника и гледалаца, сумњамо да је било неколико њих међу публиком, па ни иначе од позватих слабо је ко дошао да ода признање овој националној заслужној раденици.

Нови Сад добива још један лист и то дневни. Уредништво тог „Битимајућег“ листа нешто много обећава, па стога с нестрпљењем чекамо да читамо све оно, што ће наводно тај лист свакодневно тазе сервирати својим читаоцима.

У Јерменској улици гори свега једна улична светиљка. Како је овом уличном иначе доста жив ноћни саобраћај, а поготово сада, јер је у палати Хабаг готово свако вече нека приредба, то молимо градску управу, да се бар у средини те улице монтира још једна светиљка.

## Јубилеј гђе Јовановић

У понедељак је на скроман али свечан начин уз не баш велики одзив публике, прослављен јубилеј двадесетпетогодишњег уметничког глумачког рада гђе Љубице Јовановић, вишегодишње б. чланице Друштва за Српско Народно Позориште у Новом Саду и то у великој сали хотела „Слободе“ приказом позоришног комада „Жена сатана“ у којему је слављеница играла насловну улогу.

Пре позоришне представе обављена је лепа свечаност, којом приликом је потпредседник Друштва за српско народно позориште г. Др. Петар Адамовић одржао у част слављенице говор, те је међу осталим рекао и ово:

У име друштва за српско народно позориште додељена ми је пријатна дужност, да Вам изразим најсрдачније честитке и да Вам захвалим на досадашњем великом труду и Вашим заслугама за нашу позоришну уметност. Четврт столећа већ стојите у служби нашег позоришта, верно и одушевљено на овим даскама, те сте с правом заслужили да Вам за Ваш уметнички рад одамо видно признање. Велики је културни и национални значај позоришта и позоришне уметности, а код нас у нашем народном и културном животу позориште има још већа значење, јер је са позорице осветљаван пут народне просвећености, подиже народна култура и јача народна свест. Ви сте у тој служби драга слављенице дали нашој национално-културној пропаганди најбоље своје снаге и са поносом и чашћу сте стекли назив народне културне раднице. Но оно што Вашем позоришном народно-уметничком раду служи за нарочиту част, то су оне три године, које сте провели у војном позоришту на Солунском фронту!

Поздрављајући и честитајући слављеници, говорник јој је предао лаворов венац и хиљаду динара.

После говора г. Др. Адамовића, који је говор публика свесрдно поздравила, у има приређивачког одбора, пријатеља и поштоваоца поздравио је слављеницу г. Сава Меденца новинар, чији је говор пропраћен одушевљеним клицањем слављеници.

У част слављенице у комаду „Жена сатана“ суделовали су г. г. Божа Николић, члан Народног Позоришта у Београду, и Лаза Лазаревић, бив. члан Новосадског Народног позоришта.

Г. г. Николић и Лазаревић, својом игром пожњели су необичан успех, јер су били на достојној висини своје уметничке каријере.

Но и овога пута, хтели нехтели, морамо констатовати немилу чињеницу, да је публика, и то она публика, на коју се смело и могло рачунати на овој реткој свечаној прослави двадесетпетогодишњице уметничког рада г-ђе Љ. Јовановићеве, била одсутна, што је код свију пријатеља уметности изазвало мучан утисак, а дубоко смо уверени, да је та чињеница и на саму слављеницу врло рђаво утицала.

Пријатељи просвете, културе и уметности, вапе за сталним народним позориштем у Новом Саду, а ево новосађани немају осећаја и пожртвовања и за овако ретко уметничко славље, које је заиста заслужило више пажње.

Морамо истаћи да смо међу оно мало публике запазили следећа лица: подбан г. Тодоровић са госпођом, г. Поповић начелник финансијског одељења, даље г. г. Живорад Богдановић, Ненадовић инспектор, Стеван Поповић свештеник, Влада Ненадовић, Станко Лазић, Коста Живојновић и Јован Ђулум са госпођама.

Њима пак нека је свака част и хвала, јер да њих не беше била би још већа брука и срамота за наш град, негдашњу лучу просвете и националне свести.

## ШТА КАЖЕ ЧИТАЛАЦ?

Већ трећи је дан, како у пролазу кроз улицу Ђуре Јакшића, видим како лежи испружена пркнута мачка или мачак кога нема ко да уклони са тога места. Захваљујући доста хладном времену цркнути мачак још није у распадању и сада још није опасан за ширење заразе. Ако пак још којом срећом падне снег, онда ће мачак бити још неопаснији све до пролећа, када се надамо, да ће га пролећне бујнице собом однети или преместити из улице Ђуре Јакшића у коју другу улицу, која не носи тако, по нас значајно име.

Добро би било да се и тако деси, ако већ се не буде ко нашао да га још пре тога времена уклони.

Имао сам случајно посла у Апелационом Суду новосадском. Па како сам имао много више времена, размислио сам зграду Апелационог Суда те натрапао сам и на двориште. Имао сам шта и видети. Она нечистоћа, стрв и смрад који се налази у дворишту, тренутно ме је толико занео, да сам у први мах мислио да се налазим на каквој нилској ритини, доцније пак на стрводерници нашег на далеко чувеног врбача, а не у дворишту вишег суда, у коме раде толики виши државни чиновници, којима је поверена врло деликатна службена дужност.

## Право стање ствари.

По добивеним информацијама, ми смо у прошлом броју нашега листа донели, како су порезне власти заплениле књиге угледне новосадске фирме Хофхер и Шранц и утврдили неке неправилности у вођењу истих на штету државе, и на основу тога да су за одштету државног ерара заплениле сву имовину фирме.

Међутим, истина је да су надлежне власти фирмине књиге имале на увид и да су их фирми натраг повратиле, а о каквој конфискацији и осетнијој казни због неправилног вођења књига нема ни помена до данас.

Ово саопштавамо ради објективности, јер и сами желимо да наши читаоци буду тачно информисани о правом стању ствари.

## ПОЗОРИШТЕ

После сјајног успеха којим је отворена позоришна сезона приказом Крлежиних „Господе Глембајевић“, са увећаним интересовањем је наша позоришна публика почела да прати рад Новосадско-осјечког позоришта. Очекивања нису оманула, јер је и свака даља представа током ове недеље дала доказа о солидном и високо-уметничком раду и нивоу ове трупе.

У Клубундовој друштвеној драми „X Y Z“ дали су праве уметничке каријере гђа Ивица Танхофер и г. г. Б. Дрнић и М. Ракарић. Игра је текла складно, а режија одлична.

У Бирковој комедији „Оно што се зове Љубав“ била је као и увек одлична гђа М. Прегарц, а исто су тако одлично играли и гђе И. Коморовска, В. Долинај, Ј. Вујић као и г. г. Л. Кокотовић, Е. Петровић, Ј. Мартинчевић, Б. Дрнић и В. Веселиновић.

Премьера Беговићеве драме „Без трећег“ приказана је веома добро. Гђа М. Прегарц и г. Т. Танхофер одиграли су своје тешке улоге са потпуним разумевањем и необичном преданошћу, тако да је ова иначе тешка ствар учинила дубок утисак на публику.

У комедији „Посао с Америком“ приказала се публици наша раније мила познаница гђица М. Михл, која је одлична као драмска уметница; не мање добра је била и гђица Ј. Вујић; г. А. Алигер је био добар само чини нам се, да је за коју нијансу превише потенцирао нервозу сплетеног и љубоморног мужа сметањака, док је г. М. Газа својом лепом, лежерном и природном игром учинио врло леп утисак.

У драми „На крају пута“ од Р. Ц. Шерифа ређају се тмурне и страшне сцене из подземног, рововског живота на фронту за време минулог светског рата, те су и улоге у овој драми тежак задатак за глумце. И баш из тога разлога се мора подвући, да је приказ ове драме на нашој позорници био одличан, јер су г. г. Ј. Мартинчевић, Т. Танхофер, М. Ајваз, П. Кокотовић, Б. Дрнић, И. Ракарић, М. Ахимовић и В. Веселиновић дали игру, каква се само на великим и првокласним позорницама може видети.

Оволики напредак и успех наших милих гостију нашли су природно и заслужено признање са стране наше публике, јер ова стално показује све јаче интересовање за ово позориште и обилније посећује претставе.

Истичући ово, усуђујемо се чак дати израза и нашем уверењу, да би са оваком одличном трупом наш град могао имати и своје стално позориште.

\* Част ми је известити моје поштоване муштерије, да су ми приспели јесењи и зимски штофови у најбогијем избору. Даље обраћам пажњу поштоване публике на дубоко спуштене цене, како код одела, тако и код фазоне. С поштовањем **Андрија Малчић**, енглески и војни кројач, Нови Сад.

## Када је човек у кризи

Када човека снађе криза, силом околности бива нагоњен, да се лати свих могућих и расположивих му сретстава, да је одгони од себе, или бар да се тренутно извуче из њезиних немилосрдних шапа.

Један врло карактеристичан случај ово дана се догодио уреднику нашега листа.

Наиме, написао је писмо и прикључио рачун за претплату листа „Нови Сад“ за наплату, затворно у коверат и девојку послао једном господину дужнику.

Када је девојка отишла господнику, кога је затекла у кући, он је још с врата дочека:

— Од кога је писмо?

— Од г. Чампрага — одговорила је девојка.

— Господин, кога тражите, није код куће, већ је отпутовао за Београд.

Девојка, која лично познаје господина, да је он баш то тражено лице, када је чула овакав изговор, од изненађења, да човек овако у очи може да обилази истину, захваљујући присебности, није пала у несвест, већ се хладнокрвно окренула и изашла напоље, не могући сама себи да протумачи: зашто се тај господин латио таквог сретства, које ни најмање не доликује човеку? Ако је човек у кризи, па не може да одговара својим обавезама, не мора да прибегава сретствима, кога другог држе за лудога, а у исто време долазе у сукоб са истином, што прави човек не би смео чинити.

По нашем скромном мишљењу треба бацити сву кривицу на кризу, а не на човека, који није у стању да на други начин пролонгира кризу, у коју је стицајем прилика и околности запао.

Може бити да други и друкчије мисле, они се слажу са нашим девојком, која и дан данас не уме себи да објасни: зар румен стида људи може да ишчезне пред кризом?

Јован Грчић:

## Моји стари, још живи, одлични сарадници

V.

МАРКО ЦАР.

(Наставак)

Сад се више не опомињем, јесам ли за Цара испосредовао, да му се врате књиге, односно новац за њих, или нисам, но по том, што у тој ствари није више ургирао, судим да јесам.

Преко десет година нисмо после тога дописивали. Године 1903 послао сам му прво издање своје Историје српске књижевности, али ми он није кватирао примитак. За Хамерлингову (Robert Hamerling, 1830—1889) „Аспасију“, коју сам почео преводити још године 1884, а чију сам трећу и последњу књигу превео тек године 1905, захвалио ми је Цар на својој посетници овим речима:

Поштовани пријатељу,

Хвала Вам на лепој (и у српском руху) Аспасији. Радујем се Вашој заиста дивној радњи-

ности и жалим, што се опет не латите уређивања једног књижевног листа — оног идејалног књижевног листа, којег још очекујемо и који би нам толико требао!

Чујем из новина за Ваш нови Српско-немачки речник и веома се радујем тој књизи, коју још нисам видео, но за чију ми доброту јамчи Ваше име.

С топлим поздрављем  
Ваш Марко Цар.

У Задру, 8. (21) октобра 1905.

Како сам из Царевих речи наслутио, да би волео имати и мој, те године изашли немачко српски речник, пошаљем му почан примерак. У Босанској Вили пак, у 19 20 двоброју, те, 1905, године, приказујући 232 књигу Летописа Матице Српске (IV свеску за годину 1905) и у њој Царев есеј о Степану Митрову Љубиши (1824—1878), истакао сам Цареву ретку начитаност и верзирност у књижевним стварима. И за једно и за друго најавио ми је Цар своју захвалу на разгледници са ликом талијанскога књижевника Д' Анунција (Gabriele d' Annunzio, \* 1864) овако:

Поштовани пријатељу!

Хвала Вам на Речнику — новом доказу Ваше љубави и дивне верзатилности. А нек Вам је хвала и на пријатељским (сувише пријатељским!) речима о мом есејистичком раду, које сте написали у „Бос. Вили“. Будите ми здраво и до виђења, ако Бог да, на лето!

Ваш с поздравом  
Марко Цар.

У Задру, 2 (15.) нов. 1905.

Под Д' Анунцијов лик написао је Цар:

Ово је зацело и Ваша симпатија.

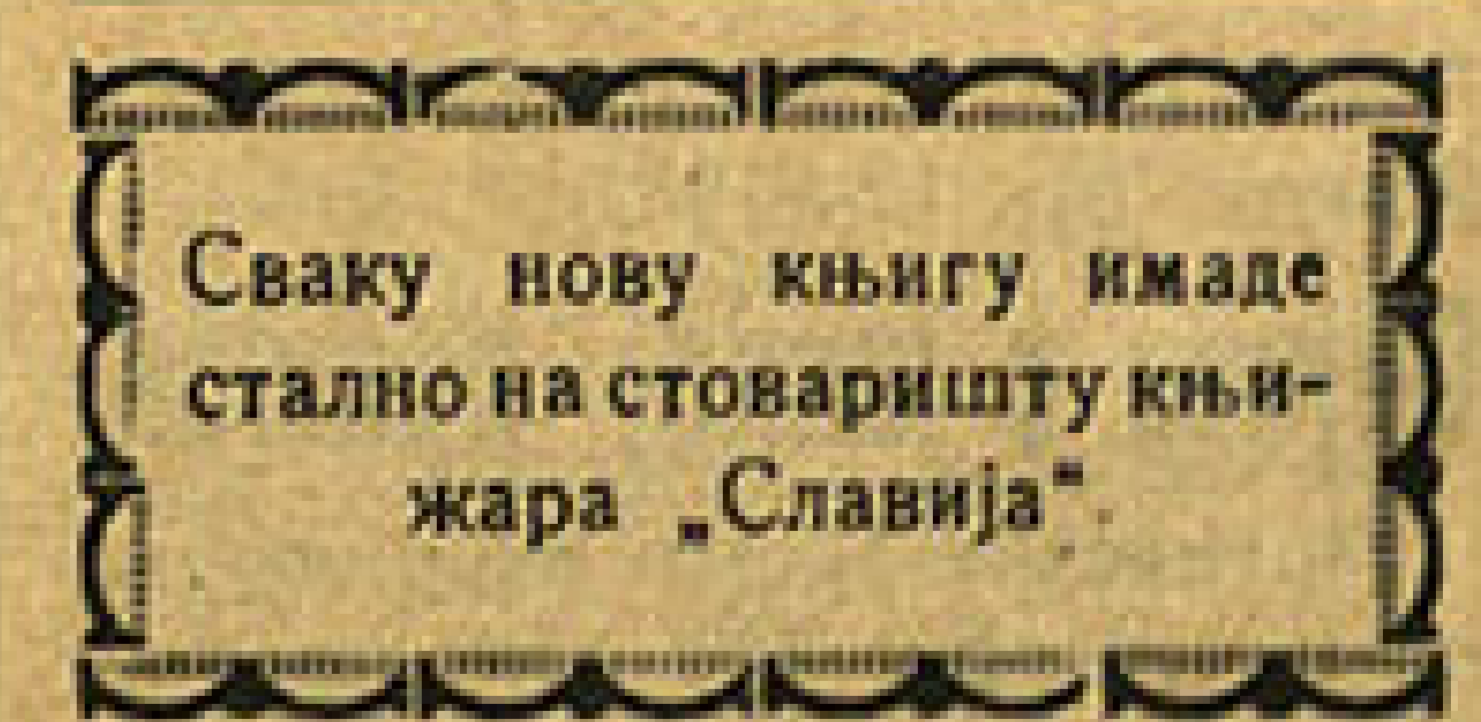
(Наставиће се)

## КЊИЖЕВНОСТ

\* У нашем уредништву може се по цену од 6 динара добити књига:

Метода Љубомира Лотића. Најбрже научити страни језик и да учење не буде мучење.

Писац је написао ово упутство по своје искуству с учењем 5 језика у школи и 3 друга језика у животу а и по дугогодишњој дидактичко-методичкој пракси и ко по овој књизи буде учио ма који стран језик, имаће безусловни потпуног успеха.

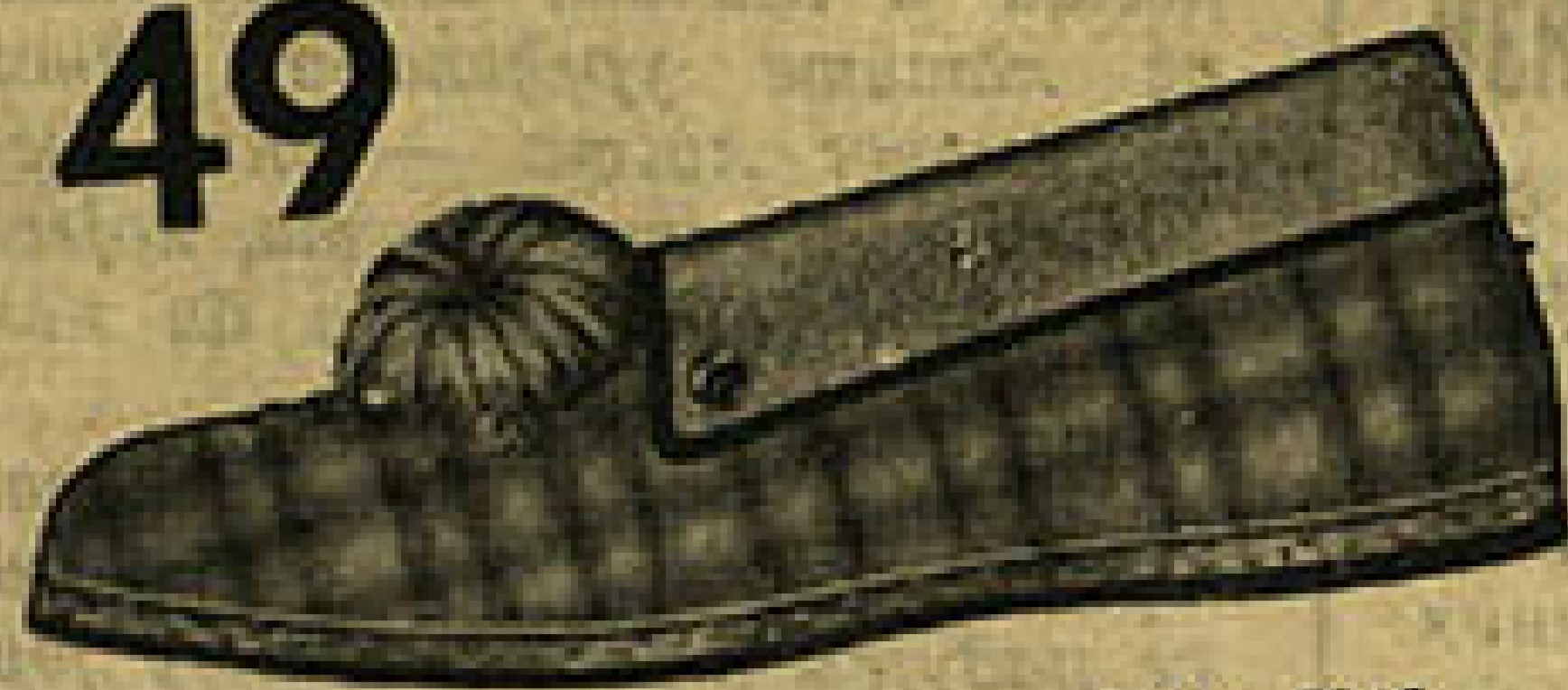


Сваку нову књигу имаде стално на стоваришту књижара „Славија“.

ДРВО, УГАЉ, КОКС. —  
Дрвара Д. Бјелић, Нови Сад.  
Телефон 20-10.

Штампарија Душан Чамара  
и Друг Нови Сад, Кр. Петра 3.

49



Vrsta 7045

**МИКАДО.**

Кад сте код куће и кад гадите у кухињи и идете из собе у собу носите ове папуче. Сачуваће Вас, да се не прихладите. У њима ће Вам ноге најбоље отпочинуте.

129



Vrsta 3672-22

Еlegantне дечије ципеле из црног или смеђег бокса. Кожнати ђон са гуменом потпетицом. Широки облик ципела осигурава велику удобност код ходања.

69



**МУШКА ГАЛОША.** По највећој киши и највећем благу биће Вам ноге у њима увек суве. Женске галоше са ниском и високом потпетицом. Дин. 59.

**ЗА ЦЕЛУ ПОРОДИЦУ!**

Приправили смо за родитеље и за децу за лепо и рђаво време, за покући и изван куће и за свако занимање одговарајућу обућу.

Долази јесен, пазите на своје здравље. Невреме: кишу, блато и зиму савладаћете једино у доброј обући. На првом месту купите потребну обућу, с тим ћете сачувати здравље и уштедети много новаца.

За кишно време требате галоше, које ће Вам сачувати ноге од влаге.

За рад, трг и путовање имамо нарочито практичну обућу. За канцеларијски рад, за уред и трговину имамо лагану обућу. За недељу и благодане имамо луксузну обућу од шевроа, лака и семиша.

За покући после рада одмарајте ноге у нашој топлој кућној обући.

50.000 наших сарадника брине се шта Вам је све потребно за наступајућу сезону. Наше 36 годишње искуство најбоља је гаранција, да ћете за мало новаца добити најсавршеније производе и да ћете у нашим продаваоницама моћи подмирити све Ваше потребе.

Посетите наше продаваонице, обратите се на наше сараднике, они ће се побринути да будете сасвим задовољни.

169



Vrsta 3635-18

Полуципеле од лака и од бокса, са ниским кожним ђоном и кожном потпетицом са гумом. Широки облик додаје ципелама велику удобност.

169



Vrsta 9845 03

Ципеле за сваку згуду, имамо их од лака и шевроа. Врло су једноставне и елегантне. За улицу и за друштво ове ципеле су Вам неопходно потребне.

**Баџа**

За сваки пар ципела имамо одговарајуће чарапе

169



Vrsta 1937-22

Полуципеле за свакидашње ношење. Направили смо их из црног или смеђег бокса, са гуменим ђоном, који ће издржати три пута више него кожни ђон.

169



Vrsta 3967-22

Ове ципеле носите када је рђаво време. Врло су практичне, нарочито за оне, који су присиљени својим послом да раде под отвореним небом. Направили смо их са издржљивим гуменим ђоном.

Изврш. Бр. 122/1931.

**Објава о јавној дражби**

Потписани судски извршитељ на основу § а 102 зак. чл. 60 1881 објављује, да ће услед решења Среског Суда у Новоме Саду донесеног под бројем 726 из 1931 у корист тражиоца извршења Ердељан Јулке из Ноног Сада (кога заступа Др. Панић адвокат) против извршеника из Н. Сада за наплату 5442 дин. главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. 2245/1931 и процењене на динара 11625 гостионичарски и собни намештај.

Јавна ће се дражба одржати на дан 6 новембра 1931 г. у 4 сата по подне у Новом Саду, Алмашка ул. 2.

Нови Сад, 5 октобра 1931.

**БОЖА НИКОЛИЋ**  
судски извршитељ.

Изврш. Бр. 124/1931.

**Објава о јавној дражби**

Потписани судски извршитељ на основу § а 102 зак. чл. 60. 1881 објављује, да ће услед решења среског суда у Новоме Саду донесеног под бројем 431/1931, у корист тражиоца извршења Јована Влајчића из Лесковца (кога заступа Др. Тибор адв.) против извршеника за наплату 1800 динара главнице и прип. на јавној дражби про-

давати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. 2246/930 и процењене на динара 10000 дућ. намештај и робе.

Јавна ће се дражба одржати на дан 13 октобра 1931 у 9 сати пре подне у Новом Саду, Темеринска ул. 17.

Купац је дужан да цену купљене ствари одмах исплати и ствар одма преузме (§ 107 и 108 зак. чл. LX. 1881.)

Нови Сад, 14 септембра 1931.

**БОЖА НИКОЛИЋ**  
судски извршитељ.

**Оглас.**

На основу решења Београдског трговачког суда од 3. октобра 1931 год. М. Бр. 11613, стечајна маса Произвођачке шећеране а. д. у Београду издаће под закуп своју фабрику шећера у Старом Сивцу срез сомборски. Поред осталих, као главни услови закупа истичу се: да закупнику колико неће сметати ликвидацији и оковчању стечајне масе и да ће скидањем стечаја закупни уговор аутоматски бити угашен на ризик закупца и без материјалне одговорности закуподавца. Затим, да је купац, под претњом високих пенала, дужан да обави кампању која одговара капацитету фабрике. Остали општи услови закупа могу се видети код браниоца стечајне масе Драг. Ј. Симића, адвоката Пашинева ул. 6 и у писарници стечајног одељења Београдског трговачког суда

Позивају се заинтересовани да своје понуде у затвореним ковертима поднесу браниоцу масе Драг. Ј. Симићу, адв. Пашинева ул. 6, најдаље до 20 октобра т. г. до 6 часова по подне закључно.

Од Београдског трговачког суда 3 октобра 1931. год. М. Бр. 11613.

Изврш. Бр. 246/1931.

**Објава о јавној дражби**

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. LX. 1881 год. овим објављује, да ће услед решења Среског Суда у Новом Саду донесеног под бројем 4575/1931, у корист тражиоца извршења „Унион“, заст. Др. Ковач Бодог, адв. из Новог Сада против извршеника за наплату 4526 динара главнице и припад. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби под бр. Гв. 5609/1931 и процењене на динара 12000 2 пулта, 1 стелажа, стелажа отворена, 1 вага, 100 кг. чоколаде, 100 кг. пиринча.

Јавна ће се дражба одржати на дан 24 октобра 1931 у 9 сати пре подне у Новом Саду у Масарикувој ул. у стану овршеника.

Купац је дужан да цену купљене ствари одмах исплати и ствар одма преузме (§ 107 и 108 зак. чл. LX. 1881.)

У колико су горње покретне ствари које ће се на јавној

дражби продати, узапћене и по другим лицима, и у колико ова лица имају право на подмирење својих тражбина, ова ће се јавна продаја применом § а 20 зак. чл. XLI. 1908 године одржати и у њихову корист.

Нови Сад, 24. септембра 1931.

**Орлов Александар**  
судски извршилац

Највећа трговачка кућа

**МИЛОША М. РАЛЕТИЋА НОВИ САД**

Краља Петра 2—4.

Преко пута Владичиног Двора

Препоручује своје огромно стовариште сваковрсне Мануфактурне робе, Свице, Штофа мушка-женска, Париски модели — по један капут, Костим, Халџина, Шролова платна у свим ширинама, Тепиха, Крвечких Чаршави (Гарнитуре) у Плишу. Штофу и у Гренадину ручних радова, Завеса, Зефира, Батиста, Цица и т. д. — Цене су невероватно јефтине. Роба првокласна — Моли за посету С поштовањем

МИЛОШ М. РАЛЕТИЋ

**А ПОЛО**

**ТОН-„КИНО“**

**Субота и недеља**

**МАДАМ САТАНЕ**

Сензационална филмска драма

Реџија: Cecil de Mille.